

Obsah

Předmluva	14
TEORETICKÁ ČÁST	
I. Základní pojmy finančních trhů	16
I.1 Základní pojmy	16
I.2 Prostředí pro finanční zprostředkování	30
I.3 Velikost a struktura finančního trhu ve světě	40
I.4 Struktura českého finančního sektoru v ČR a důležitost českého bankovního sektoru	48
I.5 Charakter finančního zprostředkování – případ České republiky	50
I.6 Zdroje	52
I.7 Klíčová slova	54
I.8 Použité zkratky	54
II. Základní principy bankovnictví	56
II.1 Banka a bankovní sektor	56
II.2 Hodnocení výkonnosti, rentability či efektivnosti banky, rizika	72
II.3 Úspory z rozsahu a ze sortimentu v bankách, bankovní heterogenita a finanční inovace	82
II.4 Tržní segmentace a heterogenita v České republice	84
II.5 Instituce konkurenční bankám	94
II.6 Zdroje	94
II.7 Klíčová slova	98
II.8 Použité zkratky	98
III. Centrální bankovnictví a úrokové sazby	102
III.1 Centrální banky	102
III.2 Měnová politika	112
III.3 Úrokové sazby	120
III.4 Zdroje	132
III.5 Klíčová slova	134
III.6 Použité zkratky	136
IV. Principy měření a řízení rizika	138
IV.1 Řízení rizik (risk management)	138
IV.2 Řízení aktiv a pasív	144
IV.3 Účetní a ekonomické modely vhodné pro ALM	154
IV.4 Případ Savings & Loans, U.S.A. – příklad úrokového rizika	158
IV.5 Zdroje	160
IV.6 Klíčová slova	160
IV.7 Použité zkratky	162
V. Bankovní regulace	164
V.1 Stabilita bankovního systému, nestabilita a bankovní panika – proč regulovat?	164
V.2 Regulace bankovního systému a bankovní dozor	166
V.3 Ostatní (nepřímé) nástroje regulace – měnově-politická opatření	178
V.4 Poučení z nestability USA pro EU	180
V.5 Zdroje	182

V.6	Klíčová slova	184
V.7	Použité zkratky.....	184
VI.	Kapitál banky – teorie, řízení a regulace	192
VI.1	Typy kapitálu	192
VI.2	Teoretické základy	194
VI.3	Problém standardů regulatorní kapitálové přiměřenosti jako implicitního ocenění rizika.....	208
VI.4	Basel II.....	210
VI.5	Zdroje.....	220
VI.6	Klíčová slova	222
VI.7	Použité zkratky.....	222
VI.8	Přílohy.....	222
VII.	Likvidita, likviditní riziko a řízení pasiv	226
VII.1	Základní pojmy	226
VII.2	Důvěra v banku.....	228
VII.3	Řízení pasiv a řízení likvidity.....	230
VII.4	Bankovní depozitní produkty v ČR.....	238
VII.5	Likvidita v českém bankovním sektoru.....	244
VII.6	Zdroje.....	248
VII.7	Klíčová slova	250
VII.8	Zkratky.....	250
VIII.	Kreditní riziko – jeho měření a řízení.....	252
VIII.1	Úvěrové riziko – zdroje a důležitost.....	252
VIII.2	Struktura úvěrů dle plateb a splátek	252
VIII.3	Typy úvěrů	258
VIII.4	Kreditní riziko, kreditní riziko v korporátním bankovnictví	260
VIII.5	Retailové bankovnictví a jeho vývoj v ČR.....	262
VIII.6	Makroekonomické měření kreditních rizik	268
VIII.7	Mikroekonomický přístup k měření a řízení kreditního rizika	276
VIII.8	Registry úvěrů – nový nástroj pro řízení kreditního rizika.....	278
VIII.9	Hodnocení kreditního rizika.....	282
VIII.10	Cena úvěru	288
VIII.11	Zdroje.....	288
VIII.12	Klíčová slova	290
VIII.13	Použité zkratky.....	290
IX.	Tržní riziko – jeho měření a řízení.....	292
IX.1	GAP analýza pro měření rizika úrokové sazby	292
IX.2	Tradiční nástroje měření tržních rizik	292
IX.3	Změna hodnoty banky	304
IX.4	Value at risk	304
IX.5	Imunizace portfolia	304
IX.6	Zdroje.....	306
IX.7	Klíčová slova	306
IX.8	Použité zkratky.....	306
X.	Neúrokové výnosy bank I a platební styk	308
X.1	Neúrokové výnosy bank.....	308
X.2	Mimobilanční položky	308
X.3	Banky a platební styk	314

X.4	Platební systémy	338
X.5	Zdroje.....	346
X.6	Appendix.....	348
X.7	Klíčová slova	350
X.8	Použité zkratky.....	352
XI.	Neúrokové výnosy bank II: Bankovní finančně-úvěrové obchody a finanční inovace	354
XI.1	Bankovní finančně úvěrové obchody a finanční inovace	354
XI.2	Další zdroje neúrokových výnosů – investiční bankovnictví a optimalizace financování a finančního investování	374
XI.3	Bankovní sektor v souvislosti s finančním sektorem a jeho produkty	376
XI.4	Zdroje.....	378
XI.5	Klíčová slova	378
XI.6	Použité zkratky.....	380
XI.7	Appendix: Příčiny hypoteční krize ve Spojených státech.....	380
XII.	Rozvoj bankovního sektoru při poskytování finančních služeb v Evropské unii	388
XII.1	Problémy ekonomické transformace	388
XII.2	Konsolidace corporate governance	392
XII.3	Současný stav bankovního sektoru v EU	396
XII.4	Konsolidace a privatizace bankovního sektoru v nových členských státech EU	408
XII.5	Postprivatizační fáze v bankovním sektoru: směrem k integraci.....	416
XII.6	Zdroje.....	426
XII.7	Appendix.....	428
XII.8	Klíčová slova	446
XII.9	Zkratky.....	446

PŘÍKLADY

I.T	Finanční matematika	448
I.T.1	Anuita.....	448
I.T.2	Perpetuita	452
I.T.3	Typy úročení	454
I.T.4	Frekvence úročení	456
I.T.5	Dlouhodobé dluhopisy	460
I.T.6	Zdroje.....	470
II.T.a	Finanční výkazy a finanční analýza.....	472
II.T.a.1	Finanční výkazy – základní informace	472
II.T.a.2	Účetní standardy	474
II.T.a.3	Finanční výkazy bank	476
II.T.a.4	Podrozvahové (mimorozvahové) položky	478
II.T.a.5	Hodnocení finančního zdraví podniku a banky	484
II.T.a.6	Některé finanční ukazatele bank	484
II.T.a.7	Mezinárodní srovnání bank	488
II.T.a.8	Zdroje	488
II.T.b	Organizační uspořádání a specifika banky	492
II.T.b.1	Kontinentální přístup ke corporate governance banky	492
II.T.b.2	Oddělení neslučitelných funkcí	494
II.T.b.3	Ostatní důležité útvary	496

II.T.b.4 Ostatní specifika.....	496
II.T.b.5 Zdroje.....	496
 III.T Instrumenty peněžního trhu a úrokové sazby	498
III.T.1 Instrumenty peněžního trhu.....	498
III.T.2 Úrokové sazby	504
III.T.3 Repo operace.....	512
III.T.4 Zdroje.....	518
III.T.5 Klíčová slova	518
III.T.6 Použité zkratky	518
 VI.T Bankovní kapitál	520
VI.T.1 Výpočet kapitálové přiměřenosti podle konceptu Basel II (pro úvěrové riziko investičního portfolia).....	520
VI.T.2 Výpočet kapitálové přiměřenosti podle konceptu Basel II (tržní riziko a úvěrové riziko obchodního portfolia)	530
VI.T.3 Výpočet kapitálové přiměřenosti podle konceptu Basel II (operační riziko)	532
VI.T.4 Apendix.....	538
VI.T.5 Zdroje.....	540
VI.T.6 Klíčová slova	542
VI.T.7 Použité zkratky	542
 VII.T Likviditní riziko a řízení pasiv.....	544
VII.T.1 Hlavní druhy likviditního rizika rozvahy banky	544
VII.T.2 Žebříková metoda	548
VII.T.3 Výpočet úroků na běžném účtu.....	550
VII.T.4 Zdroje.....	554
VII.T.5 Klíčová slova	554
VII.T.6 Použité zkratky	554
 VIII.T Hodnocení kreditního rizika	556
VIII.T.1 Kreditní modely	556
VIII.T.2 Stanovení ceny úvěru	562
VIII.T.3 Zdroje.....	572
 IX.T Měření tržních rizik	576
IX.T.1 GAP analýza	576
IX.T.2 Tradiční nástroje měření tržních rizik	578
IX.T.3 Value at Risk.....	586
IX.T.4 Zdroje.....	602
 X.T Kreditní deriváty	604
X.T.1 Kreditní deriváty	604
X.T.2 Zdroje	616
X.T.3 Klíčová slova	618
X.T.4 Použité zkratky	618
 XI.T Faktoring a forfaiting	620
XI.T.1 Faktoring	620
XI.T.2 Forfaiting	620
XI.T.3 Zdroje.....	622
 Rejstřík	624

Contents

Foreword.....	15
THEORETICAL PART	
I. Basic terms of financial markets.....	17
I.1 Basic terms	17
I.2 Financial intermediation environment.....	31
I.3 The size and structure of the world's financial market.....	41
I.4 The structure of the financial sector in the Czech Republic and the importance of Czech banks.....	49
I.5 The nature of financial intermediation: the case of the Czech Republic	51
I.6 Sources.....	53
I.7 Key words	55
I.8 Abbreviation used	55
II. Basic principles of banking	57
II.1 Banks and the banking sector.....	57
II.2 Evaluation of performance, profitability and efficiency of the bank, risks.....	73
II.3 Economies of scale and scope in banks, bank heterogeneity and financial innovations.....	83
II.4 Market segmentation and bank heterogeneity in the Czech Republic	85
II.5 Institutions that compete with banks.....	95
II.6 Sources	95
II.7 Key words	99
II.8 Abbreviations used.....	99
III. Central banking and interest rates	103
III.1 Central banks	103
III.2 Monetary policy	113
III.3 Interest rates	121
III.4 Sources	133
III.5 Key words	135
III.6 Abbreviation used	137
IV. Principles of risk measurement and risk management	139
IV.1 Risk management.....	139
IV.2 Asset and liability management	145
IV.3 Accounting and economic models for ALM.....	155
IV.4 The U.S. Savings & Loans case: losses due to interest rate risk.....	159
IV.5 Sources	161
IV.6 Key words	161
IV.7 Abbreviations used.....	163
V. Banking regulation	165
V.1 Banking system stability, instability and bank runs: reasons to regulate?	165
V.2 Banking sector regulation	167
V.3 Other (indirect) instruments of regulation: monetary policy measures	179
V.4 Problems on the US financial markets: lessons for the EU	181
V.5 Sources	183
V.6 Key words	185

V.7	Abbreviations used.....	185
VI.	Banking capital – theory, management and regulation.....	193
VI.1.	Types of capital.....	193
VI.2.	Theoretical background.....	195
VI.3	Regulatory capital adequacy standards as the implicit protection of risk	209
VI.4	Basel II	211
VI.5	Sources.....	221
VI.6	Key words	223
VI.7	Abbreviation used	223
VI.8	Appendices.....	223
VII.	Liquidity, liquidity risk and liability management	227
VII.1.	Basic terms.....	227
VII.2.	The role of confidence in banks	229
VII.3.	Liquidity and liability management	231
VII.4.	Bank deposit products in the Czech Republic	239
VII.5.	Liquidity in the Czech banking sector	245
VII.6.	Sources.....	249
VII.7.	Key words	251
VII.8	Abbreviations.....	251
VIII.	Credit risk: its measurement and management.....	253
VIII.1	Credit risk, its sources and importance.....	253
VIII.2	The structure of debt instruments by payments and repayments	253
VIII.3	Credit types	259
VIII.4	Credit risk, credit risk in corporate banking	261
VIII.5	Retail banking and its development in the Czech Republic	263
VIII.6	Macroeconomic measurement of credit risk	269
VIII.7	Microeconomic approach: Credit management and credit process	277
VIII.8	Registers of credits as a new tool for credit risk management	279
VIII.9	Credit risk assessment	283
VIII.10	Loan pricing	289
VIII.11	Sources	289
VIII.12	Key words	291
VIII.13	Abbreviations used.....	291
IX.	Market Risk: its measurement and management	293
IX.1	GAP analysis for measuring interest rate risk	293
IX.2	Traditional measures of market risk	293
IX.3	Changes in the market value of a bank	305
IX.4	Value at risk	305
IX.5	Portfolio immunisation	305
IX.6	Sources	307
IX.7	Key words	307
IX.8	Abbreviations used.....	307
X.	Non-interest income of banks I and payment systems	309
X.1	Non-interest income of banks	309
X.2	Off-balance sheet items	309
X.3	Banks and payment systems	315
X.4	Payment systems	339

X.5	Sources.....	347
X.6	Annexes	349
X.7.	Key words.....	351
X.8.	Abbreviations used.....	353
XI. Non-interest income of banks II: Bank financial and credit operations and financial innovations.....		355
XI.1	Banking's financial and credit operations and financial innovations	355
XI.2	Further sources of non-interest income: Investment banking and the optimization of financing and financial investments.....	375
XI.3	The banking sector in the context of the financial sector and its products	377
XI.4	Sources.....	379
XI.5	Key words.....	381
XI.6	Abbreviations used.....	381
XII The Development of the banking sector as a financial services provider in the European Union		389
XII.1	Problems of economic transition.....	389
XII.2	Consolidation of corporate governance.....	393
XII.3	The current status of the banking sector in the EU.....	397
XII.4	Financial consolidation and privatisation of the banking sector in the New Member States (NMS)	409
XII.5	Post-privatisation phase in the banking sector: towards integration.....	417
XII.6	Sources.....	427
XII.7	Annexes	429
XII.8	Key words.....	447
XII.9	Abbreviations	447

EXAMPLES

I.T	Financial mathematics	449
I.T.1	Annuity	449
I.T.2	Perpetuity	453
I.T.3	Types of interest.....	455
I.T.4	Frequency of interest.....	457
I.T.5	Long-term bonds.....	461
I.T.6	Sources.....	471
II.T.a	Financial statements and financial analysis	473
II.T.a.1	Basics of financial statements	473
II.T.a.2	Accounting standards.....	475
II.T.a.3	Financial reporting of banks.....	477
II.T.a.4	Off-balance sheet items.....	479
II.T.a.5	Measuring the financial health of a company and a bank	485
II.T.a.6	Examples of the financial ratios of banks	485
II.T.a.7	International bank's financial performance comparison	489
II.T.a.8	Sources.....	489
II.T.b	Organizational issues in banks	493
II.T.b.1	Continental approach to the corporate governance of a bank.....	493
II.T.b.2	Segregation of conflicting duties.....	495
II.T.b.3	Other important departments.....	497
II.T.b.4	Other issues.....	497

II.T.b.5 Sources.....	497
 III.T Money Market Instruments and Interest Rates.....	499
III.T.1 Money market instruments.....	499
III.T.2 Interest rates.....	505
III.T.3 Repurchase agreements.....	513
III.T.4 Sources.....	519
III.T.5 Key words.....	519
III.T.6 Abbreviation used.....	519
 VI.T Banking Capital.....	521
VI.T.1 The calculation of capital adequacy according to the Basel II concept for the credit risk of a banking portfolio.....	521
VI.T.2 The calculation of capital adequacy according to Basel II: Market risk and the credit risk of the trading portfolio.....	530
VI.T.3 The calculation of capital adequacy according to Basel II: Operational risk	533
VI.T.4 Appendix.....	539
VI.T.5 Sources.....	541
VI.T.6 Key words.....	543
VI.T.7 Abbreviation used.....	543
 VII.T Liquidity risk and liability management.....	545
VII.T.1 Liquidity risk of the bank's balance sheet.....	545
VII.T.2 Maturity laddering method.....	549
VII.T.3 Calculating interest on a bank's current accounts	551
VII.T.4 Sources.....	555
VII.T.5 Key words.....	555
VII.T.6 Abbreviation used.....	555
 VIII.T Credit risk assessment	557
VIII.T.1 Credit risk models.....	557
VIII.T.2 Loan Pricing.....	563
VIII.T.3 Sources.....	573
 IX.T Market risk measurement	577
IX.T.1 GAP analysis.....	577
IX.T.2 Traditional measures of market risk.....	579
IX.T.3 Value at risk.....	587
IX.T.4 Sources.....	603
 X.T Credit Derivatives	605
X.T.1 Credit derivatives.....	605
X.T.2 Sources.....	617
X.T.3 Key words.....	619
X.T.4 Abbreviations used.....	619
 XI.T Factoring and forfaiting.....	621
XI.T.1 Factoring.....	621
XI.T.2 Forfating	621
XI.T.3 Sources.....	623
 Index.....	626